

Színes Tinkták

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ
TEHETSÉGGONDOZÓ
GIMNÁZIUM

Versék

Jolnai Lsigmond

Alija Emina

Analitikus

Finom volt az ebéd.
Leves, meg valami édes sütemény.

Kétséges, honnan kellene
hogy ismerjelek.
Itt vagy, vigyázni kell rád.
Forrón szűrcsölöm a levest,
még ha éget is,
hisz dermedten taszító.

A lobogó, fákat felemésztő melegség
gyermekai a vászنام.
Rárajzolom a világom,
igaz,
tűnékeny,
de ott, akkor valamit teremtettem.

Ujjaimmal meghúzóم vonásaid,
harmadik szememmel figyelek.
hallom a szíved;
összhangban út az enyémmel.

Két óra múlva,
még mindig az ablakot bámulva várok
rád
hogy életre kelj.
De mama egyre csak forralja a vizet.

Az ajtóból integetek neked,
hisz udvariasságra tanítottak.
Lassan be kell fejeznem,
a levesem kezd kihűlni,
anya sűrög-forog,
hirtelen fontos dolga akadt,
de semmiféleképp nem az,
hogy szedjen még egy meritőkanállal,
egy falat elég lenne,
csak egy utolsó,
mielőtt végleg megundorodom.

Nyugalmad hűvös árnyékában
melegsзем.
Egyedül
a csipogó hangok provokálnak.

Érted kiáltanak.
Mint a zenélő játékaim.

Ma ismét leves volt,
csak nem ennyire bonyolult.

Bagdadi Toltán

nap

olvasztja bennem az ételt
a nap
apró sugaraival kanalazza ki
gyomrom tartalmát
amíg egyetlen
falat sem marad bennem
bőröm lassan olvasztja
rá törékeny csontjaimra
úgy szilárdul meg
rajtuk mint a beton
mállik le rólam a zsír
mint elhagyatott utcák
elhagyatott házaiban a fal
és ha már nem lesz több zsír
ami omolhatna
szép lassan levedlem magam
leválik a kígyóbőr
alatta
semmi sem marad

mars

bomló kertben játszadozunk
ma még ugrálókötelezel
holnap már akasztasz az első fára
és minden mást is
amit meglátsz

mars vagy
a háború istene
üzened
hogy küzdve küzdj és
bízva bízzál
benned nem bízok
mert hallottam a legendákat
nem éri meg

olyan ketrec vagy
amiben fordulni sem lehet
hiénaként szaggod cafatokra
minden egyes érzelmemet

de innen legalább nem látod a
marsi kék naplementét
forognak körülöttünk a bolygók
itt legalább nem szédülsz

dobálsz a vasszőnyeg alá a hajléktalanokat
az akasztottakat

nem vigyázol senkire
repül a kés a tőr a kard
a pisztoly a puska
repül fejed a lövészárókba
mars vagy
a háború istene
üzened
hogy látva láss
és hal(l)va hal(l)j

marad

Calbert Anikó

Csillaglány

A patakban az arcát mosta,
Onnan nézte a csillagokat,
Lenyűgözték a fények, a csillagok fényei.
De ki tudja azt megmondani, a világűr mélyén,
Lángolnak azok, vagy kialudtak rég?
Ha valaki ránézett, úgy látta, ragyog,
De csak ő tudta, hogy már régen kialudt.
Mindig is úgy gondolta,
A csillagok valójában olyan lelkek,

Akik túl jók voltak ehhez a világhoz,

Ezért hazamentek.

Leült a folyópartra, nézte az eget,

Itt nem zavarták a kétszínű emberek.

Nézte a holdat,

A fénylő pontokat,

A csillagokat.

Hagyta, hogy a lelke elhagyja őt,

Egy láthatatlan csigalépcsőn

Felment, egyenesen fel az égbe,

A csillagok közé.

A Csillaglány hazaért.

Csak az ajtócsengő hallatszik

magányos varjú

ül a villanykarón, károg,

hangja visszhangzik az üres lelkemben.

meglát, felrepül,

követ és köröz felettem,

a halál hírnöke.

hazaérek.

bár csak a sarki presszóba lépek be,
öleléseiben mégis biztonságban érzem magam.

te vagy az otthonom.

nem nézel rám,

veszekszünk.

azt mondd, szabadság kell.

azt mondom, szabadok vagyunk ketten.

azt mondd, neked nem ez kell,

neked az élet kell, a történetek, a rossz szabadság

nem tudok rád figyelni,

indokaid elszállnak a fülem mellett,

csak azt az átkozott madarat nézem,

ami csak ül a villanypóznán, és minket bámul

szorongok.

látod rajtam, hogy máshol járok.

felállsz és otthagysz.

utánadkiáltom, hogy

várj, ezt nem teheted velem,

de már csak az ajtócsengő hallatszik.

elindulok.

akkor jövök rá, hogy

nélküled nincs otthonom.

a fekete varjú követ,

bolyongunk a semmiben.

legalább ketten vagyunk egyedül.

Berta Klaudia

Fagyvas Virág *Visszatérés*

Útvesztő,
elveszett bolyongás.
Tompá fény kóborol
a vonatablak tükrében.
Ásító limlomok közt árván
csavarog a múlt.
Nem várt, nem vágyott,
kietlen játszótéren
rozsdamarta szeméttel játszom.

Kiss Petra *Papírrepülő*

Ismered az érzést, amikor csak vársz és vársz,

az idő csak múlik,

múlik és nem felejt.

A gondolatok, mint a tenger,

mindent elnyel.

Mind várunk.

Mintha egy reptéren ülnénk,

egy elsőosztályú jeggyel,

de csak egy papírrepülő jön,

egy papírrepülő a múltunkból,

a múltunkból, ami nem felejt.

Azután jön a kísértés,

mintha az ördög hívná,

tudod, hogy rossz döntés,

tudod, hogy nem erre vártál,

mégis felszállsz.

Már zuhan is,

de ez nem állít meg semmit.

Múlnak az évek,

és az idő nem felejt.

Kovács Dávid

STD

Megragadlak a legféltettebb testrészednél fogva
és ha kell, úgy kúszom fel
az ereken és a csöveken keresztül
egészen a szívedig,
hogy belerágjam magam, mint egy parazita,
hogy a véredbe ivódjak, mint Az a vírus,
és onnan foglaljam el az elméd nyirkos zugait,
szétfeszítsem azokat,
és a réseken belecsepegjek az álmaidba,
hogy soha
ne tudj kiölni magadból.

Tőlem nem véd meg az óvszer sem.

Kiss Klaudia

Vallatószerék

Pokolbéli ízlelőbimbóimat
nedves tűz ízű alkoholba mártva
szájpadlásra feszített hittel tudok hazudni
az Ördög recés nyelvén ülve.
Nem vagyok bűnös.

Egy különösdolog,
titkos, földöntúli fény
kristályokon
és prizmaszerű csillagokon keresztül
ömlik az arcomra,
a bőrömré,
színek cseppennek az íriszembe,
majd a sugárzás belülről
szabdálja szét
a belső szerveimet, és
egy megkoszorúzott,
véres,
lűktető,
nyálkás szirmú
Pipacsot.

A hártyák, színek és az egyre fokozódó feszültség
elektromos áramot gerjeszt.

Szétágazik bennem,
mint valami izzó, sercegő gyomvirág.
Kitéphetném, mint ahogy a szemeimet,

de akkor mivel bámulnám az örök barnaságot?

Anyukám mindig azt mondta:

„a ki nem mondott igazság rohasztja a fogakat”.

Lehet nem a bűntudat miatt bűdös a szám.

Ez mind a te hibád.

Romlottak a szemeid, azért olyan barnák,

összegyűlt bennük a szennyvíz is.

A szád cserepes, mert megvontad magadtól a folyadékot,

egész életedben valaki más helyett ittál.

Az arcodon az elfojtott vágyaid pattogtak ki,

vigyázz, még meglátják, hogy a pattanások váladéka
szivárványszínű.

Nem vagyok bűnös.

Az előző versszak önreflexió, nem rólad szól.

Az előző két sorban hazudtam.

Nagyéri Szabina
Kávészünet

Nem beszélünk.

A csend nedves keze összeszorít,

nem enged.

Kapcsolatunktól

kihűlt a reggeli kávé.

Az emlékekben

azidó újra megrág és kiköp az útra.
Jóllakik a húségedből.

Az emléked egy újabb pszichoaktív szer.
Azt hiszem, vele keverlek össze.

Ha hozzád akarok érni,
Át kell nyúlnom az idő áthatolhatatlan, de makulátlan tükrén.

Ezek a mondatok kiállnak belőlem,
Beleakadnak mindenbe.

A kávé, amely a kezdetben még forró volt,

kihűlt
mire a végére értem.
Hiányzik, hogy újra égesse a nyelvem.

Nagy Gábor *Angyalhalál*

Angyalhalál:

amikor a halál hajnalába néz,
közben a szabadságról álmodsz,
szabad vagy.

A múlttól álmodtál,
szabad voltál,
s álmodni fogod a jövőt.

Ne feledd szavam

az ébredésben.
Higgy bennem:
hiszek az életem kioltó mozdulatban.
Nézd két szemem
sír,
amikor az álszent ember életet kap,
amikor egy Isten halált ad.
Haláltáncom járom
lelkem árulójaként,
látva, miként világom
szétesik,
az Úr szemében én már senki,
te se menekülj,
hiszen Isten halott,
végül tényleg megöltük.

Szabó Réka Dorottya *útbraváló*

t

reggel kőkeményre száradt peracet veszünk
fogzománcunkat koptatjuk gyomrunkba burkoljuk magunk
addig nem kelsz fel az asztaltól-

míg bele nem törnek tejfogaid a betonszilárd életfeltételekbe

veszünk újságot ötfélét

ennyiszer vessük agyunkba ugyanazt

vizet veszünk palackozottat attól

később kapunk vesekövet

üresre tömött dobozokkal költözöm

sziklakert nyílik bennem mire felnövök

hit

a könyvek könyve hosszú mint az

eget simogató lángok

a feledésbe menekülő halálraítélttel

pokolba az isteni diktatúrával

ráégek az áttetsző lapokra

nem bennük van a hiba nem is bennem

a díszes ruhába rejtett hóhér

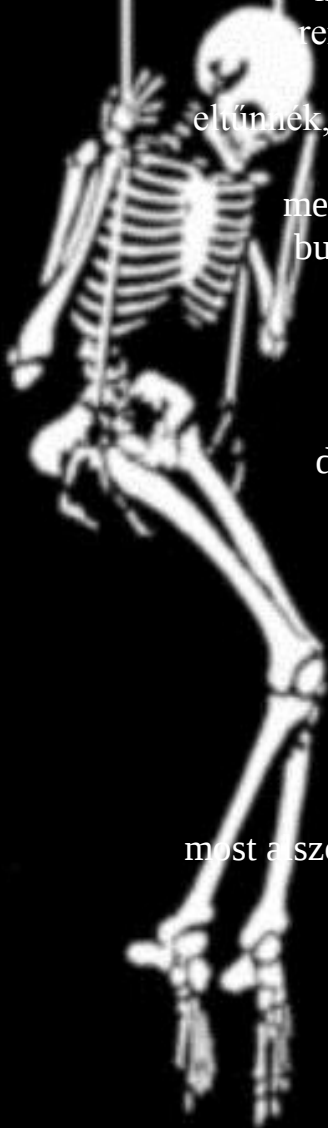
távolban mossá kezeit

Magyarkopogós

cipőm talpa kopog a vajdasági utcákon
kikopogok az időből, kézenfogva a Nélkülözéssel
elsietünk a Remény mellett, és
elfordítjuk fejünk, ha szembejön a Támasz
életünk reggelén vacogunk, igaz,
alaposan betakaróztunk a Magánnyal
menekülnénk az emlékeink elől, de képtelenek vagyunk lépni
mi is a beton része vagyunk
mások árnyékukat látják bennünk
kopogok, ésjön utánam a Szegénység
kopogok, csatlakozik a Némóság és a Kétségbeesés
kopogunk, és felnövünk a Kilátástalansáig
elhalmoznak szavakkal, hogy szabad vagy
demi csak kerülgetjük az útunkba kerülő kátyúkat
megyünk, és nem nézünk hátra, amikor a Képmutatás szólít
törölgetjük magunkról a köpetet, amit az egyenlőség jegyében kaptunk
félünk és kopogunk
kopogunk az időtlenségig

Szél Gréta

haláltánc.jpg

a másnap akkor fáj,
buszon ülve, kanyarok, kavargó tömény gondolat a tegnapról,
nehezebb kimatekozni a víz brufen víz víz hatását, fejreállni,
minden lépésnél há kettő ószor lenyelve megbánni,
remegő lábakon támaszkodni a föld forgását is érzem
nappali hold vagyok ilyenkor
eltűnnék, elfúj a szél, fázok, takaró felhők mögé bújni, mint hozzád
fejemben szól valami olcsó, trash,
melegítsen már valami, cigik közti Csokonai szópoénok
bukott kémiaiából, gondolom nem breakingbad rajongó
inkább verseket írhat, asszem
lenyomom a fejfájást, citrom,
a tequilám hiányzik, ez jut csak eszembe,
nem iszok többet,
diszlexiás a macskám? hiába teszek elé Nietzschét,
nem kedveli azért nem olvassa
megijedtem, valaki van a bakancsomban
nem én vagyok
ez a részeg énem, mindig könnyebb az egyszerű
édesanyám kioktatása hiányzik
nem iszok többet anyu, ígérem
nem leszek rossz többet anyu, ígérem
többet fogok enni anyu, ígérem
most a szok, a plafon a tükörképen, úgy állok álmomban, mindenhol

fel

akarom

adni

érezni akartam valamit
szemet fogért, mondják, másnapot kutyaharapásért,

minden rendben. lesz,
hiányzol anyu.
a végére . otthon leszek, nem kések, ígérem.

that stood f
e I was fill
blessed v

Varga Csilla
Csomagmegőrzőben
örökre

Évekig zötykölődtél egy Érzéstől Érzésig közlekedő vonaton

de sosem szálltál le egy megállónál sem

ott voltál, mikor az a szív meghasadt

és a vér a vonat padlójára csöpögött

sercegve marva át a burkolatot

síkító puffanással hullott a sínek közé

ott voltál mikor a takarító

glettel próbálta meg kiegyengetni

a vér égette nyomokat

próbáltál szólni

de felnézett rád és annyit mondott

ne barmolj bele amíg rendbe nem jön

már akkor tudtad hogy a padlót még talán

de a síneket semmiképp sem mentheti meg

később egy másik szerelvénnyel

pont azon a helyen siklott ki

igazad lett a cseppek felpuhították a sín párokat

A következő Érzésnél leszálltál a vonatról

Attól kezdve éjjeleidet a vasútállomáson töltötted

egy csomagmegőrző belsejébe gyömöszölve magad

Eleinte azt hittem csak időre van szükséged

hogy vigyázzak rád és melegen tartsalak

idővel majd biztosan megszoksz és végleg belém költözöl

minden alkalommal bennem hagytál valamit

hogy vigyázzak rá jól

amíg te minden mást felfedezel

így lettem a biztos pontod helyett

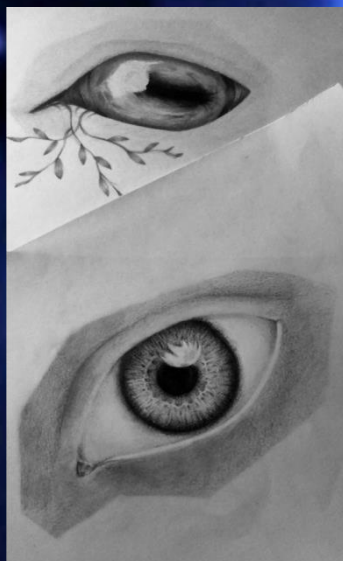
egy pályaudvari csomagmegőrző

de nem kereshetsz már
megnyugvást és menedéket
bennem
saját magadtól

Ott voltam mikor titokban megvetted a jegyed

Azt hitted nem látlak
ott voltam mikor fogtad a zsákod
és felszálltál a következő vonatra
a részeid meg ottmaradtak bennem

próbálom kiglettetni őket

Kiss Klaudia

absztrakcióblandó

sokáig azt hittem
hog egy egyismeretlenes egyenlet vagyok
 $18 + x = 2016$
benne én vagyok az állandó a logaritmus alapja
te pedig az ismeretlen valós vagy komplex
az mindegy
ha megtalálalak megoldódik minden
de valójában egyenlőtlenség az életem
kiegyenlítéseemhez sokkal több kell
egy ismeretlennél
egy random változó és az előjel megfordul
az életem meg fel
ha koordinátarendszerben függvényként ábrázoljuk
az életem alkotta másodfokú egyenlőtlenséget
nem mindegy hogy parabolaként
konvex vagy konkáv
mély- vagy csúcspontja lesz

hiperbolaként pedig sosem találkozik semmivel

és mindez az én állandómtól

és a te ismeretlenedtől függ

csak akkor tudjuk meg hogy néz ki az egész

ha próbálkozunk

törttelenítünk

négyzetre emelünk

behelyettesítünk

$$18 + x = 2016$$

a te számod a 3

$$18 + 3 = 2016$$

18.03.2016.

x nem lehet három

megpróbállak absztrahálni magamból

majd egy újat keresek

Tolnai Zsigmond

Weiss Asztrid

Lepke

Talán jobb ez így,
hogy a súlyom
már nem cipeled a válladon.
Nem csúszol el a vizes aszfalton,
míg tested összeomlik a fájdalomtól.

De nem az esés fáj, hanem a súlyom,
nem is az enyém, a szavaimé.
Be kéne fognom a szám, lefogni az érzéseimet,
mint hálóval a lepkét.

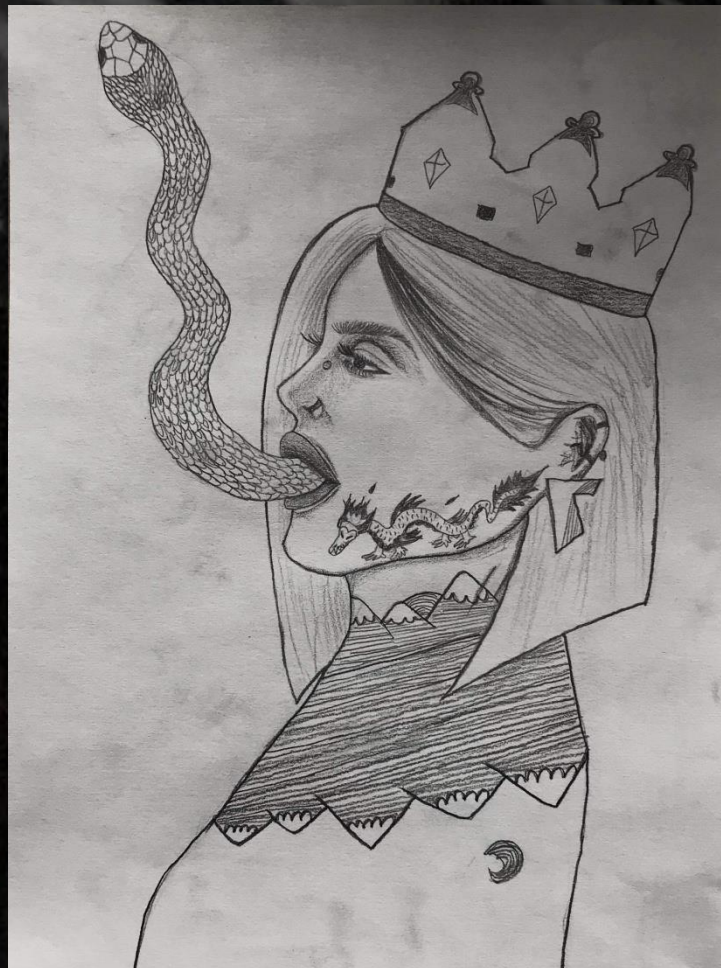
Ha a lepke kiszabadul,
és törekeny szárnyaival
megsebesíti a szobában lévő elefántot¹,
büszkén állsz majd a küszöbön,
sebesülten az eséstől,
és azt mondod, megmondtad.

Látod, ezért lett ez belőlünk.
Elzavartad a lepkéket,
és darazsak jöttek a helyükre.
Minden egyes szó egy újabb szúrás volt.
Akkor jöttem rá, hogy allergiás vagyok.
A darázscsípésre, rád.

Azt hittem, nem fogok rólad írni.
Mire odaértem, már elmentem,
félig voltam a jelenben.
Veled meg ellened -
egyszerre mindkettő.

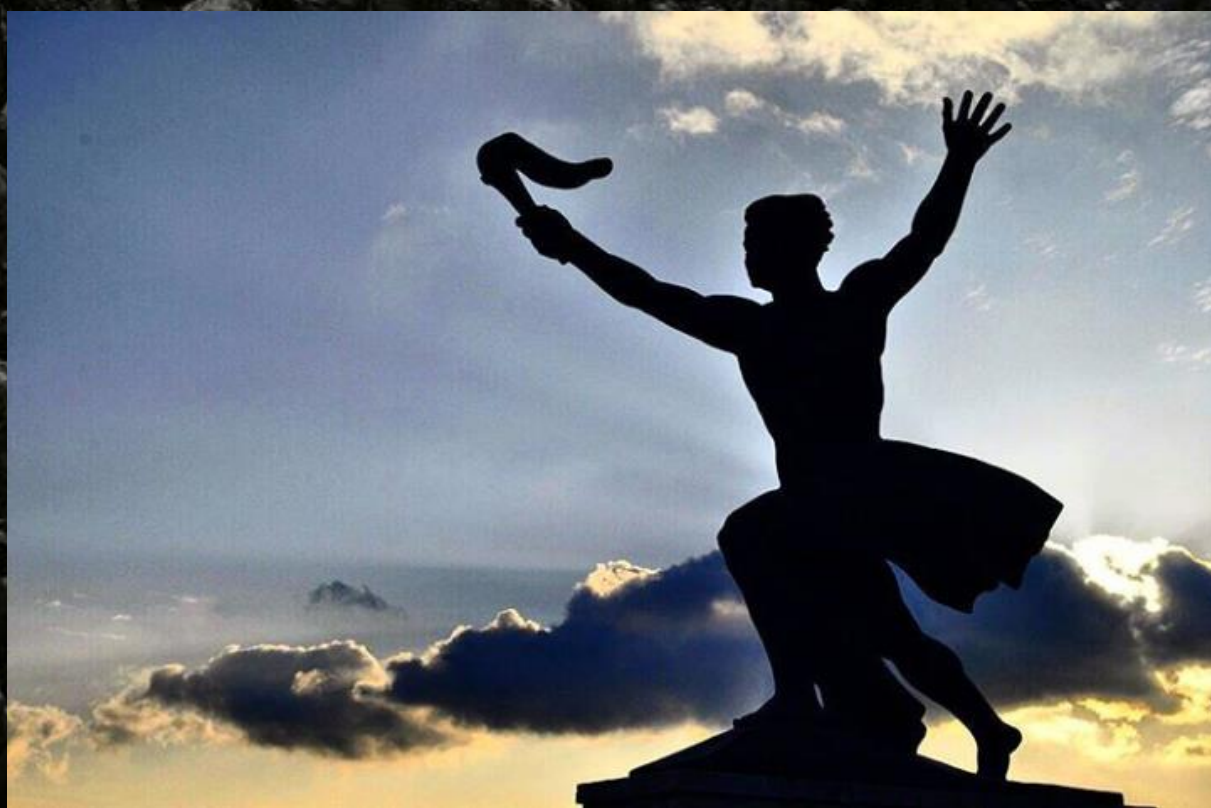
Nikotin

Olyan vagyok, mint a cigaretta.
Élvezed, amíg égek, párszor belém is szívsz -
Aztán, ha már kihasználtál,
Ledobsz a földre és eltaposol.
Már megszoktam.
Az emlékem, mint a nikotin,
Függőséget vált ki egy idő után.
Már megint kívánsz.
Felesleges.
A dohányzás káros.

Berta Klaudia

Prózáik

Bognár Nóra

Bicskei Armand

Félkettő

Éjszaka álltam az utcán. Szívtam a cigarettám, és azon gondolkodtam, hogy összepakolom a holmimat, hátrahagyok mindent. A gondolataim nem hagytak békén. Az anyátlanság, a félelem, a magány a tömegben, és a kihasználtság.

Pár méterre tőlem egyszer csak kiszállt egy nő egy autóból, ami aztán sebesen tovább is száguldott. A lány hosszú barna, kissé kócos haja még így is úgy nézett ki, mintha egy samponreklámból lépett volna ki, pedig aggódó arcán látszott, hogy a helyzete nem túl rózsás. Egy fehér, félig kigombolt ing volt rajta, egy vékony farmerkabát, egy farmernadrág, és egy kopott, régi piros Chuck Taylor. Az arca nagyon ismerős volt. Mogyoróbarna szeme, tökéletes mása volt az enyémnek, alatta pedig az orra... pont ugyanúgy ívelődött mint nekem.

Lélekszakadva, de mégis valahogy elegánsan rohant a közeli telefonfülkéhez. Telefonálni próbált, de választ nem kapott. Lecsapta, majd eltakarta az arcát. Sírni kezdett. Kabátjasebéből elővette a cigarettáját, de meggyújtani már nem tudta. Akkor vett észre engem. Először úgy tűnt, hogy kicsit kényelmetlen volt neki a szituáció. Nem tudtam eldönteni, hogy azért, mert minden különösebb óvatosság nélkül bámulom, vagy azért, mert észrevette, hogy látom a könnyeit.

Megtörölte a szemét és közelebb jött. Az utcai lámpa narancssárga fényében álltam, szívtam a cigarettám, most már végre kizökkenve a gondolataimból, kilépve saját fejemből a különös ismerős idegen felé, aki mélyen a szemembe nézett. Pupilláitágak voltak, a szeme fehérje pedig vörös. Nem tudtam megállapítani, hogy csak be van tépve, vagy már kibőgte a lelkét is.

- Mit csinálsz itt ilyenkor? - kérdezte.

- Tisztítom a fejem. - feleltem.

Ezzel a mondattal mosolyt csaltam az arcára.

-Nekem sem ártott volna időben elkezdni. Kaphatok tüzet? - kérdezte

Adtam neki.

-Köszönöm. - mondta - Tetszik a gyújtód.

- Én is köszönöm. - mondtam. A szokatlan bók jól esett, mert mindig piros gyújtót használtam. Úgy érzem, illik hozzám.

- Valamiért mindig elhagyom a kurva gyújtóimat. - válaszolta. Én is mindig olyat használok, piros Bic-eset. Csak mindig elveszítem őket. Amikor eldöntöttem, hogy elindulok, akkor is otthon hagytam, legalábbis azt hittem.

Nem tudtam, hogy itt miben nem volt biztos: abban, hogy otthon hagyta-e, vagy abban, hogy egyáltalán van-e otthona.

-Én is. - válaszoltam. Ez jelenthet valamit. - ennél értelmesebbet nem tudtam kinyögni, nem akartam kérdéssáradatokkal bombázni, pedig a lány helyzete ezt adta volna. Egy kérdést azonban muszáj volt feltennem:

-Ismerjük mi egymást valahonnan? - kérdeztem a lánytól.

-Nem hiszem. - vágta rá. Egy ilyen arcot, mint te, biztos megjegyeztem volna, pontosan úgy nézel ki, mint a nagyapám fiatalkorában.

Elmosolyodtam én is, jól esett ez a megjegyezése. Elnyomtam a cigim, de ő abban a pillanatban meg is kínált másikkal. Elfogadtam. Ugyanolyat szívott, mint én, hosszú piros Lucky Strike-ot. Miközben húztam ki a félig üres dobozból a cigarettát, egy összehajtott papír esett ki. Felvettem a földről, láttam, hogy egy vers volt ráírva. Azonnal megkérdeztem, elolvashatom-e.
Megengedte.

Szünet

Ràgyújtok a cigarettámra.

Pont annyi időm van csak, elszívni.

A szexizmus, és az álló farkak kezei
már nem hatnak a halamra.

Elölük bujdosom

Ebben a sikátorban

Még nyolc percem van.

Apucim nem hívott már két napja.

A másik már két éve.

A Bár neonlámpáin csüngő csöcsök fénye rávetül

A kukákra, meg a szemétre.

Én lennék az?

Azt mondjátok...

Csak rázni

Visszamegyek JJ-be.

MM ott fog várni.

Elnyomom a cigit és az erzéseimet.

-Tudok ennél sokkal jobbat is. Ezt csak muszáj volt kiírnom magamból.- próbált mentegetőzni, de nem volt szükség rá, mert nekem nagyon tetszett a vers, még ha nem is volt tökéletes. - Kérhetek egy szívességet?

Láttam a kétségbeesést az arcán, ahogy utoljára integetett. Nem is sejthettem, miken mehetett keresztül, de a fájdalmát tökéletesen átéreztem. Elnyomtam a piros Luckyt, és megindultam hazafelé.

Bognár Nóra *Éhezők viadala*

Az óvodában megkérdeztek bennünket, hogy mi a szerelém? Hosszas találgatás után a legfrappánsabb válasza mindenki felkapta a fejét: az, amikor elosztod a sütidet a másikkal. Milyen igaz is!

Édesapámmal épp Budapesten jártunk, amikor korgó hasam hangjára úgy döntöttünk, hogy betérünk egy bevásárlóközpont gyorséttermébe. Apukám azt

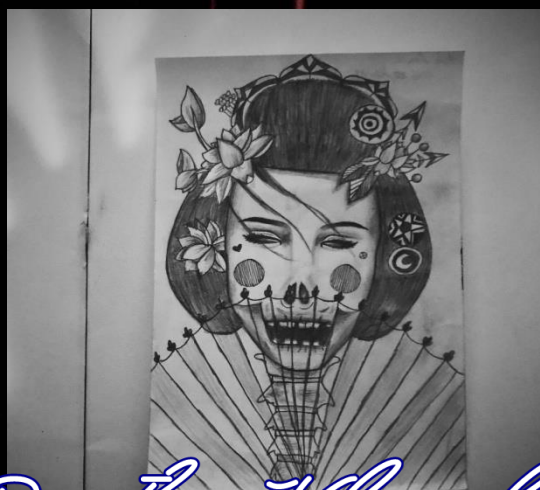
mondta, ő nem kér semmit, de én csak rendeljek nyugodtan. Fogtam egy tálcát, választottam, majd lehuppantam apukám mellé, egy középben elhelyezkedő asztalhoz, ahonnan jól belátható volt az egész helyiség.

Hirtelen egy idős házaspár betoppanása keltette fel a figyelmünket. A férfi magas volt, kis pocakkal, orrán pápaszem. Felesége kicsi, fürge, nagy kabátot viselt, amiből alig látszódott ki. Nem csak ebédelni jöttek ide, a vacsorát is előre megvették. Amíg a férfi fizetett, addig a nő a tálcával a helyére sietett, szinte teljesen belebukott a tányérjába, gyors mozdulatokkal elkezdte magába lapátolni a levest. Egy adag volt nála, de a leves mellett volt még négy fasírtgolyó is burgonyával, meg egy kávé. A bácsi nyugodt léptekkel odament az asztalhoz, leült, viszont nála nem volt tálca. Még pár másodpercig figyelte a nőt, majd sutty!, elhúzta előlé a tányért, úgy, hogy a néni szájából a kanál is majd kipenderült-Te most pihensz!! –, s innen az öregúr vette át a levest.

Apukámmal összenéztünk, erőlködünk, hogy elfojtsuk a nevetésünket, melyet egy eltorzult mosollyal álcáztunk, de csak figyeltünk tovább.

A nő pár másodpercig pislogott, majd elvette a burgonyát, és azt kezdte el szaporán enni, szinte levegőt sem vett. Férje megint megszólalt:-Úgy eszel, mint aki most szabadult az orosz hadifogságból!- Azzal elrántotta tőle a krumplit is. Még maradt egy kis leves, azt odaadta neki, ő pedig a krumplival folytatta. A fasírtgolyókat már tisztességesen elosztotta, a néni egy tökök és egy húsos golyót kapott, a bácsi úgyszintén. Miután az ételt elfogyasztották, a maradék csésze kávéját még el-elhúzgálták egymás szájától, aztán amikor is elfogyott, felkeltek, és kézenfogva megindultak kifelé, kezükben pedig ott himbálózott a táskák a vacsora tartalmával. Apámmal némán néztünk utánuk, és már nem volt nevethetnékünk.

Az óvodások ezt még nem tudják, ... hogy van, ami erősebb a szerelemnél.

Berta Klaudia

Kozma Szabolcs

A macska

Kettő. Ennyi szeme van egy macskának. És egy macskának kétszer annyi lába van, mint szeme. És fele annyi farka, mint szeme.

Eleinte szelíd volt. Minden reggel 7-kor ott volt az ablakom alatt. *Színtiszta véletlen.* Semmi keresnivalója nem volt ott, vagyis volt – keresnivalót keresett. Én minden reggel voltam olyan illedelmes, hogy foglalkoztam vele. Az ablakot kinyitva mindig nyávogott. Ijedtségében vagy örömeiben. Aranyhárszemeivel rendületlenül bámult rám. *Csinálj már valamit.* Én aggódva tekintettem rá, ugyanis még sosem volt dolgom egy igazi vadmacskával.

Persze hallottam már a macskákról, de ki gondolta volna, hogy egyszer igazi élő macska fog az ablakom előtt állni. Vagy ülni. Hisz mit akarna tőlem?

Ez a macska ki tudja mióta egyedül barangol a városban. Rá lehet unni a magányra? Nem hinném. Vagyis én nem tudom. Bennem keresi az új gazdát biztosan, de képes lennék gondoskodni egy másik életről? Lehet, ellátja saját magát.

Becsuktam az ablakot. Nem kell nekem ez a macska. Pár másodperc múlva egy huppanást hallottam és hátranéztem. A csukott ablakon kaparászott. Döbrentem léptem vissza az ablakhoz. *Hogy képzeled?* Ahogy közelebb léptem az ablakhoz, a lehető leggyorsabban leugrott az ablakpárkányról. Megkérdeztem, hogy mit akar. De nem felelt. Miért is? Ja, ez csak egy macska. Talán éhes? Mit adjak neki? Akkor még nem volt akkora tapasztalatom a macskákkal. Kidobtam neki a reggeliről maradt tejfölt.

Másnap reggel is ott találtam. Ennél édesebben nem tudott volna nézni rám. Én voltam az ő istene, a hatalmas város még hatalmasabb istene. Ma darált tonhal konzervvel leptem meg. Tudom, nagyon kedves tőlem. Az azt követő napon nem nézett már olyan szépen. Viszont én pont azon a napon döntöttem úgy, hogy lakótársak leszünk. Nem én költözök az utcára, ő jön be hozzám. Ijedten léptem ki az utcára. Ő ott ült. Óvatosan odaléptem hozzá, leereszkedtem. Lassan nyúltam oda hozzá, ő pedig a legkifejezéstelenebb arccal hagyta. *Csak csináld.* Ott volt a kezemben. A hátát simogatva magammal vittem az édenkertbe. *El sem hiszem, hogy megtettem.* Isten hozott, drága barátom! –

mondtam neki. Kiugrott a kezemből és a kanapéra heveredett, úgy látszik beilleszkedett.

Bolond vagyok, hogy beengedtem egy vadidegen, és valószínűleg nem szobatiszta macskát a házamba? A válasz: igen. De lehet ezért engem hibáztatni? Ti nem láttátok azt a macskát. Olyan szép és puha. Szerintem imádom. És most már nem vagyok egyedül. Egy életet hoztam a házba, és ezzel kettőt mentettem meg. Lehet pár napja azt hittem, hogy nem hiányzik. De hiányzott. Így lett kerek egész minden. Így éledt fel újra a ház. Így éledtem fel jómagam is.

Teltek a hetek. Be kell vallanom, nem erre számítottam. A frizsider mindig üres. Minden tiszta szőr. Az összes szék lába össze van kaparva, de már annyira, hogy rájuk sem lehet ülni. Így hát állva eszek minden nap, míg a macskám kényelmesen a földről. A macskáknál megszokott, hogy a földön fekszenek, de az embereknél nem. Mégis minden este a földön tévézek, mert valahogy, én sem értem hogy, az a kis állat egymaga elfoglalja a kétszemélyes kanapét, nem hagyva nekem helyet. A ház bűzlik. Hiába próbálom az alomra szoktatni. *De nem tudok rá haragudni.* Továbbra is állva fogok reggelizni. A földről fogok tévét nézni. És szedegetem mindenhol a macskaszart, és tűröm a bűzt. Beletörődök abba, hogy soha többé nem lesz tiszta egyik szoba sem, és beletörődök abba is, hogy ez már nem az én házam.

Aznap késő este értem haza, sokáig dolgoztam, mert a munkahelyemen nincsenek macskák, és emiatt próbáltam minél több időt ott tölteni. Az ajtó előtt álltam. A kulcsomat a zárba tettem, majd óvatosan elfordítottam volna, de nem ment. Az összes kulccsal próbáltam kinyitni, habár tudtam, hogy az első az igazi. Dörömböltem az ajtón egy ideig, aztán az ablakon is, de semmi. Mi történt? Az ajtóval sosem volt baj. Pont most romlott el? És ekkor egy ismerős lény ugrott az ablakhoz. Belülről. Az én egyetlen jó barátom. A macskám. Csak bámult rám. Én ütöttem az ablakot. Rezzenéstelen arccal nézett rám. Csodálkozott a nyomorúságomon, azon, hogy voltam olyan hülye, hogy beengedtem, azon, hogy odaadtam neki mindenem. Én meg azon, hogy kizárt a saját macskám.

ENGEDJ BE! – ordibáltam rá az ablakon keresztül. Nem tudom, hogy mit hallhatott belőle. Továbbra is csak meredt rám, ugyanazzal a kifejezésztelen arcával, mint aznap, mikor beengedtem őt. Vagyis behoztam. Lehet, nem is akart bejönni. Vagy lehet, elege lett abból, hogy az utcán aludt. Lehet, volt itt keresnivalója. Egy barmot keresett. Egy barmot, mint én. Meg is találta. Meg is

szerezte. Csak azt nem hiszem el, hogy nincs macskabecsülete. Az ilyen macskákra vár egy macskapokol. És a macskapokol lehet ez a város is. Ahol minden macska egy kóborló lélek. Vagy lehet, minden macska egy ember volt, akit kizárt a macskája. Én sosem hittem volna, hogy valaki a pokolból a mennyországba jut. De ahogy körbenéztem, nem is tűnik rossznak a pokol. Hisz a régi legjobb barátom is itt van – a magány. És majd együtt keresünk egy hülye barmot, aki majd beenged egy jó kis házba, és majd azt szépen eltulajdonítom tőle. *Ilyen az élet.*

A macska tán annyit morgott, hogy „nem” és elment az ablakból. Én meg azóta is járom a macskapoklot, *mert úgysem lesz egy olyan ember, akinek megesik rajtam a szíve.*

Megmaradt a kávéed

Egy papírrepülőn repültél ki az ajtón este hatkor. A savaseső lyukakat égetett a repülőbe és emiatt kényszerleszállást kellett végrehajtanod a hátsó udvarban.

Mondtam neked, hogy várd meg a reggelt az indulással, de mindketten tudtuk, hogy este magammal vittem volna a kádba a repülőt, és tengeralattjárónak képzeltem volna. Addig játszanék vele, amíg szét nem málíksz a kezemben, és eltűnik örökre. Csendben nézném, hogy folyik le a repülő víz a lefolyón. Amikor reggel a hatalmas zűrzavarban a repülőt keresed, csak annyit mondok, hogy az este kint felejtetted, és elsodorták a kiskertünkben lévő kisóceán kis hullámai. Te meg elhinnéd. Hisz miért hazudnék neked?

_____ O _____

De nem így történt. Túl jól ismertél. Minél előbb el akartál menni. Errefelé egyre gyakoribbak a savasesők – mondtad nekem egy szerda délután. Akkor még nem tudtam mi aza savaseső. Otthagytál a piroskockás szőnyegünk

közepén a citromsárga napernyőnk alatt (volt rajta pár lyuk a savasesőnek köszönhetően), és kivágtál egy fát. Aztán még egyet. Favágás közben pedig a sima eső és a savaseső közti különbségeket magyaráztad. Ha meg kidőlt a fa, hatalmasat ordítottál. De csak bámultam szegény fát. Miért vágod ki? - gondoltam magamban. Arrébb vonszoltad a farönköket. Én meg a piroskockás szőnyeg közepén ültem. Hetekig azt néztem, hogyan dolgozod fel a fát és készítesz belőle papírt. Egy utcával feljebb volt egy papírüzlet. Te sosem mentél oda papírért. Nem volt se biciklink, se autónk, se hajónk. Elképzeltem, hogyan úszna a papírhajónk az esővízzel telt árkokban. Errefelé mindig esett az eső. Hol savas, hol nem. Szerencséd, hogy egy orosz vándorcirkusz itt hagyta a sátrát tavaly nyáron. Volt lehetőséged arra, hogy szárazon dolgozz a sátor alatt, távol tőlem. Sírhattam volna éjjel-nappal e miatt, de attól a bizonyos rendellenessétől nem voltak könnyeim. Aztán esténként öt körül bejöttél a házba, hogy megvacsorázzunk.

_____ O _____

Egyszer azt mondtad, a főztöm olyan, mint a karton. Én csak magam elé bámultam, nem tudtam eldönteni, hogy ez sértés vagy bók. Azért sütöttem kartont, mert gondoltam, szereted a papírt.

_____ O _____

Aztán, ahogy egyre több időt töltöttél a sátorban, arra kellett ráeszmélnem, hogy nem sokáig leszel már itt. 9 esőfelhő választja el a sátrat a házunktól, és 8 esőfelhő veszi körül a sátrát. Hiába küldtem őket oda, nem érnek semmit, nem áztatják el a sátrát. Ki is mehettem volna elzavarni őket, de nem volt ínyemre kimenni a zuhogó esőbe. Közben utánad epekedek. Addig is gördülékenyen zajlik a hajtogatás. Akármikor kész lehet a repülő. De közbeszólt a kakukkosóra. Öt óra. Bejöttél, én vacsorával vártalak. Egymással szemben ültünk. Csak azt hallottam, hogyan serceg a műanyagkés a papírtálcádon.

- Hogy áll a repülő? – törtem meg a csendet.
- Kész. Hatkor indulok. – felelted. És még csak fel sem néztél a tányérodéból.
- Várd meg a reggelt! – javasoltam.
- Nem várhatom.
- De nagy vihar készül. Savaseső lesz. – intettelek óvatosságra.
- Meglehet. De majd kikerülöm az esőcseppeket. – válaszoltad.
- De hiszen az lehetetlen! – ordítottam.

Válaszra sem méltattál, miután befejezted a vacsorát, otthagytál egyedül az asztalnál. Kimentél a lépcsőre cigarettázni. Soha nem gyújtottál rá a házban. Azt mondtad, azért, mert belefulladnánk a füstbe. Én tudtam, hogy ez csak egy ürügy. Mindig, mikor befejezted a cigizést és bejöttél, én kiosontam a lépcsőkhöz és belélegeztem az otthagyt füstfelhődet. Akkor éreztelek legközelebb magamhoz, amikor átjártad a tüdőmet.

Behoztad a repülőt a konyhába. Rádobtad az asztalra. A nagy lendületben lerepültek a papírtálcák. Beleültél, majd a kezedbe vetted a kávéd, amit minden vacsora után megittál. Nem tudtam mit mondjak, ezért nem szóltam semmit.

Percek választottak el attól, hogy örökre itt hagyj. Amilyen lazán álltál az egészhez, nekem is úgy kellett volna. De túlságosan kötődtem hozzád, fél évet töltöttünk együtt egy faházikóban. És bámulatos dolgokat készítettél papírból.

A nappaliból kiszólt a kakukk. Berohantam, hogy befogjam a száját, megfojtsam. Letörtem azt a hülye madarat. Elhallgatott. A szemeim előtt a másodpercmutató lassan haladt előre. Nem zavarta a madár halála. Bár ez miért zavarná az időt? Kirohantam hozzád, de a hült helyed találtam. Hallottam a súrlódást. Ahogy a papírrepülőszárnyak súrolták az ajtófélfát.

Egy papírrepülőn repültél ki az ajtón este hatkor. A savaseső lyukakat égetett a repülőbe és emiatt kényszerleszállást kellett végrehajtani a hátsó udvarban.

Nem mentem ki utánad az udvarba. Ami a legérdekesebb, hogy te sem jöttél vissza soha. Utáltam, hogy nem sírok utánad. Bánatos voltam. Hiányoztál. Nem lesz több cigifüst. A nyakamon marad 2 doboz feketekávé. Az a ronda sátor ott áll az udvarban. Legalább azt lebontom. Bár a kávé könnyebb lenne kidobni. Viszont nem érem el a felső polcot. Még akkor sem, hogy ha az asztalra állok. Nem is merek az asztalra állni. Míg a végén én is kirepülök az ajtón.

_____ O _____

A nap nyugovóra tér. Csodával határos módon az eső is eláll. Bemegyek a sátorba, túl üres és sötét. Hatalmas mennyiségű papírt találok bent. Mindegyik fehér, de hagyom magam becsapni, és elhiszem, hogy színesek. A sátor közepén, a földön egy papírfecnit találok. Te írtad nekem.

„Ez a repülő bámulatos lett. De mégis te vagy a legcsodásabb dolog, amit papírból hajtogattam.”

_____ O _____

Kimegyek a kiskertbe, odaülök a kiséceánunk kispartjára. Nézem a közepét. Aztán levetkőzöm. Megfürdöm a kiséceánban.

Az utolsó kép, ami bevillan, az mi vagyunk, a piroskockás szőnyegen. Most te takarózol vele, ezen az iszonyatosan hideg és magányos éjszakán.

Szétmállottam.

Szögi Klaudia

Semmi van bennem

Szomorkásan mosolyogtak rá az emberek, halkán és finoman beszéltek vele, közben folyamatosan az arcára néztek. ARRA A HELYRE még véletlenül sem.

Megfogták a kezét, részvétet nyilvánítottak. Hosszan ecsetelték, mennyire sajnálják a történeteket. Veronika legszívesebben ordított volna.

Egy hónapja. Egy hónapja, és még mindig a hasát simogatja. Észre sem veszi már, reflexévé vált ez a mozdulat. Pedig nincs mit simogatni. Semmi sincs ott.

Ahogy végigment férjével a folyosón, az emberek mosolyogtak rájuk. Bár

Veronikán még nem látszott a terhesség, a váróteremben mindenki tudta: gyermeket várnak. Egyszerűen érződött rajtuk. A férje magabiztosan lépkedett mellette, büszke volt feleségére és a gyerekére, aki még meg sem született.

A doktornő azt mondta, minden rendben. Az első két hónap jól alakult.

Veronika előregörnyedt. Egyik kezével hátrafogta a haját, másikat a hasán tartotta, mintha meg kellene védenie a csöppséget. Teste újra görcsbe rándult, de már nem tudott mit kihányni, csak egy ezüstös nyálcsík ereszkedett a vécé felé, akár egy pók.

Napokig hányt, öklendezett, és a vécé felett állva már nem fogta a hasát.

Ilyenkor nem szeretett anya lenni. Mit csinál vele ez a gyerek, megöli őt.

A várószobában elfordította a fejét, nem vizsgozta a mosolyokat és nem fogta a férje kezét. Az próbált megértő lenni, egy magazint lapozgatott zavartan. Ahogy a vizsgálószoba felé sétáltak, csak kullogott a felesége után.

A doktornő pedig ismét megnyugtatta őket, hogy minden rendben. Példásan jó terhesség.

A következő éjszakákon Veronika már nem hányt. Eltűnt belőle minden rossz érzés. Beszélt a kisgyerekekhez, aki fejlődött benne, százszor bocsánatot kért tőle minden rossz érzésért. Hogy is haragudhatott rá. Olyan gyenge, olyan kicsike.

Veronika nélkül még élni sem tud.

Az ultrahang-vizsgálaton hallotta a kislány szívverését. Él, kitartóan kalapál egy nagyon kicsi szív. Várja, hogy megszülessen, hogy egy nap ember váljon belőle.

Csenge lesz a neve. Szép ruhákat fog ráadni és minden este mesét olvas neki - tervezgette. Ha végigmegy vele az utcán, mindenki megcsodálja. Kedves és okos gyerek lesz, sok barátal. Az iskolában mindig csak dicsérik. Aztán elkezd

kamaszkodni. Fekete ruhákban jár, kipróbálja a cigarettát, az alkoholt. Sokat veszekednek emiatt, de a lánya egy erős, független személyiség, nem hallgat az anyjára. Látja majd rajta, mikor először törik össze a szívét. A lánya bezárkózik és sír, majd a barátaival ezerszer is megbeszéli, hogy mekkora rohadék volt a fiú. Ilyenkor csak a barátai tudnak neki segíteni. Később talál egy olyan fiút, aki igazán szereti. Összeköltöznek, a lánya elvégzi az egyetemet - tanár szeretne lenni. És munkába áll és lesznek gyerekei, egy házuk nagy kerttel. A lánya

gyakran felhívja vagy meglátogatja az idősödő Veronikát, vigyáz az anyjára - ahogy az anyja vigyázott rá, mikor még nagyon-nagyon kicsi volt. Veronika elgondolkodva figyelte az ultrahang-felvételeket. Létezhet valami, ami ennyire szép?

Tudta, hogy eljött az idő, a nap. Érezte. Érezte, hogy nem érez semmit. Figyelt minden mozgásra, próbálta kitapogatni a benne élő kislányt. Csak a semmit érezte.

- Menjünk be a kórházba - szólt halkán Veronika. A férje ijedten megrémült rá, felugrott, s megindultak a kórház felé. Veronika nem mondta meg a férjének, hogy nem érez mozgást.

A doktornő először mosolygott rájuk, üdvözlésre nyitotta a száját, de szavai elakadtak, mikor Veronika szemébe nézett. Bevitték a vizsgálószobába, az utolsó ultrahang-vizsgálatra.

Látta Veronika, látta a férje, látták az orvosok a semmit, ami betöltötte őt, hallották a semmit, az űrt, mert a szív, ami éppen csak elkezdett dobogni, megállt.

A férje szétnyílt ajkakkal figyelte a halott gyerek ultrahangképét.

- Meg kell szülnie a kislányt - mondta a doktornő, kerülve Veronika tekintetét. - már olyan előrehaladott állapotban van, hogy... muszáj - a szavai elakadtak. Veronikát a férje nem követte a szülészobába.

A halált kellett megszülnie, és ő nem ért hozzá, kezeit maga mellé helyezte. Az orvosok számára Veronika csak egy nagy nyílás volt, amiből valamit ki kell piszkálniuk. Nem beszéltek hozzá.

És mikor kezébe vette a halott gyereket, mintha egy játékbabát tartott volna a kezében, mozdulatlan volt és hideg. Veronika a baba fejét simogatta, a finom kis pihéket, próbálta kiegyenesíteni az összeszorított ujjakat.

Kicsi koporsó fog kelleni.

A férje bejött hozzá, leült mellé és figyelte a kislányt. Majd közelebb jött, letérdelt az ágy mellé, kezét a lánya hátra tette. Olyanok most, mint egy család. De az egyik szív nem dobog.

Mennyi minden lehetett volna. Mennyi minden nem lesz már. Veronika letette a babát.

Egyszer majd teherbe esik megint és akkor már nem hal meg a baba. Csodálatos kisfiú lesz nagy, csillogó szemekkel. Sok játékot kap, de mindet tönkreteszi.

Rajzolni viszont szeret, az óvónéni is azt mondja, hogy amilyen csintalan, tisztetlen gyerek, olyan tehetséges. Veronikának ég az arca, de büszke a fiára.

Az iskolában a legrosszabb tanulók közé tartozik, egyszerűen nem érdekli a tanulás, inkább rajzolgat. Ahogy kamaszodik, elkezdik érdekelni a lányok, minden héten valaki mással állít haza. Középiskola után nem megy egyetemre, boltban dolgozik, majd külföldre utazik. Évekig él ott, de hazajön, nem szeret ott lenni. Fogalma sincs, itthon mihez kezdjen, ám pont akkor megismer egy lányt. Az élete egyenesbe jön, talál munkát, megszületik az első gyerekük. Két év után a következő. A lánnyal közben a kapcsolata megromlik, elválnak és ritkán

láthatja a gyerekeit. Közben Veronika megöregszik, legyengül. A fia gyakran felhívja vagy meglátogatja, vigyáz az anyjára - ahogy az anyja vigyázott rá, mikor még nagyon-nagyon kicsi volt.

Toldi Ádám *A halál, mint a* *születés forrása*

Azért választottam ezt a témát, mert talán ez az egyetlen olyan témakör, aminek titokzatosságáról még nem sikerült a fátylat fellebbentenie a tudománynak, és ez válaszul szolgálhat számunkra arra, hogy mi vár ránk a halál után. Ez a máig napig felvetődő kérdés, tehát egyidős az emberiséggel.

A sokrétű ember sokrétű gondolkodása természetesen itt is megnyilvánul; a túlvilági élettel kapcsolatban felállított feltételezések között hatalmas a kontraszt. Míg a vallásos emberek szinte kivétel nélkül hisznek a túlvilági élet valamely formájában, addig a teljesen materiálisan gondolkodók azt vallják, hogy a halált követően a NAGY SEMMI vár ránk, ami már önmagában is elég abszurd.

Persze, e kérdés megválaszolatlansága mellett vagy miatt az embereket az is foglalkoztatja, hogy mi az élet értelme; érdekes módon egyesek szerint pont a halálra való felkészülés. Erre a kijelentésre számos példát lehet találni ha végigtekintünk az emberiség történelmében. Akiket elsőként megemlíthetünk, azok az egyiptomiak. Ők voltak ugyanis az első nevezetes civilizáció, akik nagy hangsúlyt fektettek a túlvilági életre. Ezt bizonyítják az ásatások során talált páratlan mennyiségű ékszer, és a különféle eszközök, amiket a halott mellé raktak. Érdekességképpen az elhunyt mellé még élelmet is tettek annak érdekében, hogy az illető ne éhezzen a túlvilágon. A középkorban a kereszténység térhódításának idején az aszkéták túlzás nélkül állítva extrém önmegtartóztató életet folytattak, azt mondhatjuk, hogy kínozták is magukat.

Félreértés ne essék, ezek az emberek nem azért viszonyultak így az élethez, mert akkoriban nem volt pszichológus. Az emberi átlagéletkor nagyjából 30 év volt, ami napjainkban már szinte elképzelhetetlen lenne. Az aszkéták, pedig pontosan ennek tudtában készültek a túlvilági életre, ugyanis számukra az e világi élet amolyan „átmenetnek” számíthatott.

Nagyon érdekes, hogy mindenkinek van arról véleménye, hogy mi vár ránk a halál után, de szinte senki sem gondol arra, hogy mi volt velünk a születésünket megelőzően; hogy honnan kerültünk a világra mi emberek, és itt most nem a fizikális megtestesülésünk aktusára gondolok, mert a születési folyamatot mindenki ismeri valamelyest, tanultunk biológiát, hanem inkább itt most főleg a lélek megszületésére gondolok. Elgondolkodtató hogyha csak megfigyeljük magát a természetet, az évszakok váltakozását: például egy fa levelei ősszel lassan elhalnak, majd lehullanak, a lehullott levelekből lesz az avar, amiből a fa táplálékot nyer, és tavasszal újra leveleket növeszt, és az elhalt levelekből áttételesen új levelek nőnek. Ha jobban belegondolunk, ez a példa miért nem működhetne nálunk embereknel? Ha összehasonlítjuk magunkat egy kővel, fizikailag mind a kettő egy test, ami anyagból épül fel, de az emberben, és vele együtt a Föld minden élőlényében van valamilyen esszencia, ami például egy kőből hiányzik. A lélek esszenciája érzelmeket ad az embernek, mivel gondoljunk csak bele jobban, hogyha egy embert megbántunk a lelkében igen nagy károkat okozhatunk, hasonló károkat mintha fizikailag tennénk kárt a testében.

Úgyhogy összegezvén a gondolataimat, szerintem a lélek igenis létezik, és igenis szerves részét képezi annak, hogy emberek vagyunk. De visszatérve az előbb felhozott példára a levelek „életével” kapcsolatban, hogy a természet rendelkezhet-e ilyen rendszerrel a lélekkel kapcsolatban, hogy az elmúlást követően egyből az újjászületés vár-e ránk? Ha valaki feltenné nekem ezt a kérdést, egyértelműen igent mondanék, ugyanis szerintem a teljes megszűnés elképzelhetetlen, és ennek tükrében az újjászületésnek valamilyen formája kell, hogy létezzen. Az megint egy nagy kérdés hogy Földi-e ez, vagy valamilyen „túlvilági”.

Gondolatok a propagandáról, annak evolúciójáról, és az életünkre való hatásáról

Sokan még a propaganda jelentésével sem vagyunk tisztában, esetleg csak homályos elképzelésekkel rendelkezünk róla.

I.

Maga a kifejezés a latin *propagaresz*óból ered, ami magyarul a „terjeszteni” szónak felel meg. Ebből a mondatból már bőven meg lehet ragadni a lényegét, hogy a propaganda célja egy bizonyos dolog terjesztése, valamint a tömeg véleményének befolyásolása, a tömeg meggyőzése. A propaganda leggyakrabban politikai célokra fordítják, de használják még cégek is adott termékeik népszerűsítésére, reklámozására.

II.

Gyakran lehet hallani, hogy az ókori Görögország volt a nyugati civilizáció bölcsője, és hogy ott fektették le, többek között a demokrácia alapjait is. Elég csak megemlítenem akár Kleisztenész, vagy Periklész nevét, akik közül az előbbi, függetlenül attól, hogy arisztokrata családban nőtt fel, rájött, hogy a nép miatt, és mitől zúgolódik. Majd levonva a következtetéseket, megalapozta a demokráciát, vagyis a népuralmat. Meggyőződésem szerint nemcsak a demokrácia, hanem az ókori görögök találmánya a propaganda is.

III.

Elég, ha megemlíjtük Homérosz két nagy eposzát, az Iliászt és az Odüsszeiát, de ebben az esetben a kettő közül most az Iliászt.

Az Iliász a trójai mondakörre épül tehát a trójai háborút, vagyis annak egy részét verseli meg.

És most nézzük, mégis mi köze van egy ókori eposznak a propagandához. A történetbe jobban beleásva magunkat megismerhetjük a mű egyik szereplőjét, Akhilleuszt. Az ő személye azért is jelentős ebben az esetben, mert annak

ellenére, hogy ő legyőzhetetlen volt, mégis a hősi halált választotta azért, hogy a neve mindörökké megmaradjon az utókor tudatában, és pontosan itt rejlik a válasz. Az eposz keletkezésének idejében háborúk dúltak. Ezekhez pedig hadseregre volt szükség, és itt jönnek képbe az eposzok, vagyis a *hősköltemények*. A harcokban aratott győzelemhez, a hódításokhoz emberek kellettek, akiket valahogy valamilyen úton-módon motiválni, lelkesíteni kellett. Mivel akkoriban nem létezett televízió, sem internet, így ezekre a költeményekre kellett támaszkodni. Az Iliász embereszménye a hősiesség, a rövid élet, de a dicső, hősi halál. Tulajdonképpen ez szolgálhatott egy példaképnek a férfiak számára, és ez volt képes azokban az időkben arra, hogy feltüzelje az embereket a különféle harcokra. Igen fontosnak bizonyultak az ilyen és ehhez hasonló alkotások, hiszen ezek utat mutathattak az embereknek, és lényegében egy harcos ideált állítottak fel. Biztosra veszem, hogy a csatákban elért sikerek egy részét ezeknek az eposzoknak köszönhetik a hellének.

IV.

Ugorva egyet a történelemben, magát a propaganda kifejezést először bármennyire is meglepő, de a katolikus egyház alkalmazta, amikor egy adminisztratív szervet hoztak létre, ami céljának középpontjában a hittérítés szerepelt a nem katolikus országokban. Ekkor még a propaganda szó jelentése, nem a mai, negatív értelemben volt elhíresülve.

V.

A negatív értelmét a XIX.- XX. század fordulóján nyerte el, amikor politikai szférában, politikai célokra kezdték el használni.

Ilyen célú használata a II. világháború folyamán kulminálódott, amikor a hatalmak különféle módon próbálták meg befolyásolni, mozgósítani, vagy éppen megnyugtatni a tömeget. Ezzel kapcsolatban a német származású *Joseph Goebbels* nevét kell megemlíteni, aki nemzeti propagandaügyi miniszter volt, a nemzeti szocialista pártvezéregyénisége, máskor csak a propaganda nagymestereként emlegetik.

Nem hiába ragadt rá ez az elnevezés, hiszen mesterien értett a náci ideológia terjesztéséhez.

Ennek céljából akkor propagandafilmeik készültek, és ezek a felvételek nagy hatással voltak az emberekre. Például, amikor a háború végkimenetele már kezdett egyértelművé válni, a németek az utolsó küzdelemre

készültek, ekkor is nagy erőbedobással vetítésre kerültek ezek a propagandafilmeik, azért hogy az emberek segítsenek pl. Berlin elbarikádolásában. A város elbarikádolását megörökítő korabeli felvételeken félelmetes és egyben érdekes is látni, ahogy az emberek mosolyognak, a félelem legkisebb jele nélkül úgy viselkednek, mintha minden a legnagyobb rendben lenne, mintha az lenne a meggyőződésük, hogy a videó után haza mennek, és országukat nem fogják ellepni a szovjetek.

Goebbels egy rendkívül furfangos, és szakmájához értő ember volt, ezért is tartottam fontosnak említést tenni róla. Ijesztő belegondolni abba, hogy valaki ennyire jól ért a propagandához, nem mellesleg ezt a szakértelmét ennyire negatív célokra használja fel, meg egyáltalán, hogy ennyire befolyásolni tudja az emberek gondolkodását. Személyét és életét mindenképpen érdemes górcső alá venni. Amit ajánlani tudok az Goebbels naplója, amelyben számos dolgot megtudhatunk életéről, háborzongató elképzeléseiről.

VI.

Ám nem csak a felnőtt társadalmat kellett befolyásolni. Számos helyen, így Amerikában és a Szovjetunióban is születtek olyan alkotások, amelyek egyenesen a gyerekeket célozták meg. Többek közt rajzfilmekkel.

Készített ilyen Walt Disney is. A film nagyjából 10 perces, de ez időtartam alatt igen nagy agymosásnak lehetünk szemtanúi. A filmben Donáld kacsa szerepel, aki azt álmodja, hogy Németországban dolgozik.

A szemfüles néző számos erős túlzásokra figyelhet fel, például hogy horogkeresztből vannak a felhők, a bokrok, és ezen kívül szinte minden képkockában megjelenik maga a horogkereszt valahol, hogy a kiskorú nézők egy percre se felejtsek el, hogy Németországról van szó, ott olyan. Donáld kacsa egy fegyvergyárban dolgozik, ahol kizsákmányolják, de a robotolás közepette elege lesz, majd felébred rémálmából. Ekkor meglátja a Szabadságszobrot, innen rájön, hogy ő valójában Amerikában van, és hálát ad azért, hogy nem Németországban él halálra dolgoztatva.

Egy másik említésre méltó mű szintén Walt Disney-től való, a magyar címe *Oktatás a halálra*. Ez nem egy propagandafilm, hanem egy kisfilm a propagandáról. Annak a propagandája, hogyan működött a propaganda gépezete a hitleri Németországban. A rajzfilm egyszerre csodálatos és hátborzongató. Annak ellenére, hogy már sehol nem sugározzák, azért mégis szorgalmaznám, hogy történelem órákon mutassák be a diákoknak, hadd szembesüljenek azzal, hogy a II. világháború nem feltétlenül csak fizikai harcokon keresztül folyt. A történet eleje egy mesével indul, amikor az alvó szépséget megmenti egy hősies lovag. Az alvó szépség neve Németország, a lovagé pedig Hitler. Miután megmenti, elviszi lován a szépséget, és az út során a fák is karlegyintéssel köszöntik a vezért, a megmentőt. Majd betekintést nyerhetünk egy iskolába, ahol a diákok Hitlerről készült képekhez fordulnak, és karlegyintés mellett hangosan skandálják a náci vezér köszöntését. Személy szerint engem ez inkább valami imára emlékeztetett, ahogy a keresztény iskolákban is elmondanak egy Miatyánkot a tanítás megkezdése előtt, itt a rajzfilmben a képek elé fordulnak, és az annak megfelelő módja szerint köszöntik is azt. Ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy az emberek tulajdonképpen istenükként tisztelték a kancellárjukat.

A folytatásban Hans, az egyik kisdíák büntetést kap a tanárától, mert nem megfelelő választ adott. Ekkor az osztálytársai kinevetik, és a számpadba ültetik, majd nagyon érdekes módon a film mesélője is leszidja a gyereket. A mesélő kérdőre vonja, hogy mit fog mondani Hitler, Goering, és Goebbels ha meghallják ezt a buta választ, ezzel a módszerrel is tökéletesen megmutatva, hogyan befolyásolták az amúgy is befolyásolható gyerekeket. A tanár aztán megkérdezi más gyerekek véleményét is, akik brutálisabbnál brutálisabb válaszokat adnak, majd vicces módon a Führerről készült festmény, ezen válaszok hallatára kacsint egyet.

Ezután, betekintést nyerhetünk abba, hogy mégis hogyan változik meg maga a német társadalom is: a templomokban a Szent Bibliát kicserélik a MeinKampf-ra, és a kereszt helyére kard kerül. A németek feldúlnak mindent a háborúba igyekezve. A rajzfilm talán egyik leghatásosabb pontja, amikor a menetelő katonák hirtelen átváltoznak keresztékké, és sírokká. A film végén a mesélő közli velünk, hogy a katonák az ifjú Hans-szal együtt valójában a halál céljából tanultak, a halálra lettek kiképezve.

Ezek a propaganda rajzfilmek fasizmusellenes propaganda filmnek elmennének, de elsősorban nem akkor készültek, amikor aktuális lett volna, és nem is acélból készültek. Hanem milyen célból?

Ezek a rajzfilmek tulajdonképpen olyan amerikai propagandafilmekek, amelyek a gyerekeket akarja hazaszeretetre nevelni úgy, hogy közben egy másik országról mutat be sztereotip elgondolásokat. Tehát hazaszeretetre nevelni a gyerekeket, a németek ellenében. És azt ráadásul úgy, hogy a rajzfilm figyelmen kívül hagyja, hogy nem létezhet kollektív bűnösség, nem minden német náci, nem az egész Németország gondolkodik úgy, ahogy a hitleri Németország vezető politikusai tették. De például Japánról is készültek ilyen amerikai negatív propaganda rajzfilmek. Már gyerekkorban elkezdődik a befolyásolás, rajzfilmeket keresztül. És az ellenségkép kialakítása.

Ezért is a történelem tanítását, szerintem, nem felesleges dátumok memorizáltatásával kellene lefolytatni, ahogy ezt teszik máig is az iskolákban, hanem úgy tanítani, hogy tanulásként szolgáljon a diákok számára, és ha felnőttek lesznek, tudatos emberekké váljanak, és ne menjenek bele harmadszorra is rossz döntések sorozatába, ami egy újabb háború felé vezetné a világot, egy harmadikhoz! És ne lehessen ellenségképet generálni, nem mellesleg már a gyerekekben, adott esetben a németek vagy a japánok ellen.

Ez semmi jóhoz soha nem fog vezetni, csak gyűlölethez.

VII.

Ezek hallatán talán az átlagember azt mondhatná, hogy ez az időszak mondható a propaganda fénykorának, és van benne némi igazság, amennyiben nem vesszük figyelembe a jelen korunk történéseit.

Ma már minden rendes politikai pártnak van televíziós csatornája

Mi más a céljuk, mint hatni ránk, szavazókra, befolyásolni minket, meggyőzni.

A társadalom túlnyomó többségét olyan emberek teszik ki, akiket a politikai történések egyáltalán nem foglalkoztatnak, legalábbis nem olyan szinten, hogy maguk tájékozódjanak, maguk döntsék el politikai meggyőződésüket. Itt jön be a tudatosság, nem tudatosság kérdése. Sokszor szavazáskor azt sem tudják, melyik párt milyen álláspontot képvisel. Az ilyen emberek tudnak legjobban a propaganda áldozatává válni, hiszen a legegyszerűbb arra voksolni, aki

folyamatosan azt sugallja nekünk, hogy minden a legnagyobb rendben, és hogy az ország jó úton jár, stb. Közben a propagandájuk általi meggyőzéssel párhuzamosan épül le az emberek szabad gondolkodása.

Pedig nagyon nem ártana, ha jártasak lennénk a politikában, és tudnánk, kire szavazunk. Ugyanis a választottaink fogják meghatározni a keresetünket, az egészségügy helyzetét, áttételesen az életünket, egészségünket, de a jövőnket is. Legyen már bennünk egy kis realitás, lépjünk ki a rózsaszín kis mézes-mázas világunkból, és szembesüljünk azzal a ténnyel, hogy az ideológiák és a pártok szándékainak az ismerete létfontosságú számunkra, hiszen az illető, aki profilból szimpatikusnak néz ki, lehet, hogy könnyen gazdasági válságba sodorhatja az országot, hogy rosszabbat ne mondjak.

VIII.

Levonva ebből a következtetést, és összegezvén a gondolataimat a saját véleményem az, hogy azon dolgok propagálása, ami nem a társadalom és a polgárai jólétét szolgálja, az káros. Ami önérdékű célokat szolgál, az káros.

És ezeknek az önérdékű céloknak az eléréséhez szükségtelennek tartom a plakátokat, a szórólapokat, a reklámokat, stb.. A kivágott fákat, és az erre fordított pénzeket fel lehetne használni ettől igazán hasznosabb célokra is, mint például támogatni a szegény családokat, ezzel elősegítve a felzárkóztatásukat. Mert a plakátok nem arról szólnak, hogy majd ezeknek jobb lesz, a plakátok önérdékű célokat szolgálnak.

Hátborzongató, amikor iskolába menet találkozok az úton minimum 2-3 politikus fejjel, még ha papíron is...

....Ne reklámozzák magukat, inkább tegyenek jót!

SIPPING LIFE FROM BOTTLE

Alija Emina – Analgikus – 3/4

Bagdal Zoltán – mars – nap – 4/5/6

Calbert Anikó – Csillaglány – Csak az ajtócsengő hallatszik – 6/7/8/9

Faggyas Virág – Visszatérés – 9

Kiss Petra – Papírrepülő – 10

Kovács Dávid – STD –Vallatószer – 11/12/13

Megyeri Szabina – Kávészünet – 13/14

Nagy Gábor – Angyalhalál – 14/15

Szabó Réka Dorottya – útravaló – hit – Magyarkopogós – 15/16/17

Szél Gréta – haláltánc.jpg – 18

Varga Csilla – Csomagmegőrzőben örökre – absztrahál(l)andó – 19/20/21/22/23

Weiss Astrid – Lepke – Nikotin – 24/25

Bicskei Armand – Fél kettő – 27/28/29

Bognár Nóra – Éhezők viadala – 29/30

Kozma Szabolcs – A macska – Megmaradt a kávé – 31/32/33/34/35/36

Szögi Klaudia – Semmi van bennem – 37/38/39

Toldi Ádám – A halál, mint születés forrása – Gondolatok a propagandáról,
annak evolúciójáról és az életünkre való hatásáról – 39/40/41/42/43/44/45/46

Grafikai szerkesztő és design – Bicskei Armand

Szerkesztő – Bicskei Gabriella

Címlap/taralomjegyzék – Kiss Klaudia

Kiadja - Kosztolányi Dezső Tehetséggondozó Gimnázium

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ
TEHETSÉGGONDOZÓ
GIMNÁZIUM